

NOVI ČAS

„NOVI ČAS“

izhaja vsak petek ob
12. uri dopoldne. Ured-
ništvo in upravnništvo
je v Gosposki ulici
št. 6 drugo dvorišče.

LIST STANE :

za celo leto . . . 4 K
„manj premožne 3 „
„Nemčijo . . . . 5 „
„posamezne št. 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 28.

V Gorici, 9. julija 1914.

Leto V.

Franc Ferdinand.

V neizbrisnem spominu nam ostane-
jo vsem silni dogodki, ki smo jim bili pri-
če prejšnji teden. Trpeli smo do globočin
srca, ko smo morali zreti na zločin v Sa-
rajevu. Čutili smo, koliko smo vsi izgu-
bili v pokojnem krestolonasledniku in ču-
timo to tem bolj, čim bolj se nam odkriva
njegovo življenje ob strani visoke mu
soproge, ki je nedolžna žrtev kot on z
njim združena našla tako nasilno smrt.

Bil je mož poln moči in volje. Kjer je
nastopal, je nastopal brez strahu, brez
pomislekov. Kar je spoznal za dobro in
bravo, to je z vsemi močmi skušal uredi-
meniti. Koliko težko je moral priznati,
da si je vstanovil lastno družino. A ni mi-
roval, dokler ni dosegel svojega smotra.
Kako je vedno deloval za povzdigo Av-
strije. On je vedel v vsem obsegu ceniti
pomen morja za našo državo. Zato je ta-
ko rad zahajal leo za letom sem dol na
naš jug; zato je pospeševal razvoj naše
vojne mornarice. Brez morja Avstrija ne
pomeni nič. A morje mora biti močno. Da
je postalo močno tudi pri nas, je njegova
velika zasluga. Njegovi najlepši načrti so
bili, osnovati veliko mogočno Avstrijo, ki
bi imela svoje najtrdnejše temelje v za-
dovoljivosti vseh narodov v njej. In ker
stanujemo ravno mi Slovenci in Hrvati
skoraj povsod ob avstrijskem morju, za-
to je ravno nas zelo cenil in bi se ravno
za nas zavzel, da bi avstrijsko jadransko
merje bilo v najboljšem varstvu. On se je
zavedal, da so hrvaško-slovenske zemlje
največje važnosti za habsburško monar-
hijo, zato je ravno tem zemljam hotel po-
svetiti svojo posebno skrb. »Kadar jaz
postanem cesar, dobi hrvaški narod svo-
je pravice!« je rekel pokojni nadvojvoda
nekemu hrvaškemu politiku še ob svojem
zadnjem bivanju v Miramaru.

Bil je mož poln moči in volje tudi kot
katoličan. Teda! ko so Nemci pričeli svo-
jo gonjo, da bi ljudi zavajali k luteranstvu
in jih tako pripravljali tudi za Rusijo, te-
daj je hotel katoličanom dati oporo in po-
gum, da bi videli, kaj imajo od njega prič-
akovati. Poklical je k sebi predsednika
nemškega katoliškega šolskega dru-
štva in mu rekel, da prevzame pokrovi-
teljstvo nad tem društvom. Ravno proti

katoliški, verski šoli divjajo najbolj svo-
bodomisleci vseh vrst; Franc Ferdinand
pa je tedaj nestrašeno prevzel pokrovi-
teljstvo nad društvom, ki delo za kato-
lištvo nad društvom, ki dela za kato-
lično katoliško mišljenje pred celim sve-
tom. Od tedaj so vedeli vsi, kdo je Franc
Ferdinand — mož cel katoličan, priprav-
ljen za svojo vero živeti in umreti.

Ko so mu zdravniki smrtno zadete-
mu odpeli vojaško suktnjo tedaj so našli
na njegovih prsih zlato verižico s sveti-
njo Matere Božje in presvetega Srca Je-
zusovega. To svetinjo je vzel tudi v grob
seboj. Vsak dan je kleče opravljal svojo
jutranjo in večerno molitev; vsak dan je
pri večerni molitvi obujal tudi popolno
kesanje ter opravljal molitvico, s katero
je izrekal iz srca odpuščanje vsem svojim
sovražnikom ter se oddajal v božje roke,
da sprejema mrt iz njih, kjer in kakor
bi mu jo Bog poslal. Vsak dan je bil pri
sv. maši; vsaki prvi petek v mesecu je
prejel sveto obhajilo; zelo je častil prebl.
Devico Marijo in presv. Srca Jezusovo.
Za praznih presv. Srca Jezusovega je dal
v svojem gradu Konopištu vsako leto
imeti procesijo, katere se je s celo svojo
družino vdeležil.

Tako je mož, cel popoln mož kot
varih in poznejši voditelj Avstrije. Njemu
pa ob strani je stala povsod njegova ple-
menita visoka soproga. Božja Previdnost
je nežno dopustila, da sta ostala združena
v smrti in da počivata združena tudi
po smrti, onadva, ki sta dajala vsem naj-
lepši zgled srečnega krepstnega družin-
skega življenja.

Umrl je mož, ki je molil in delal za
srečo cele Avstrije, tudi za našo srečo.
Njemu veljaj naš spomin, njemu večno
ljubezen. In kaj še?

»Pomnik postavimo mu tak,
Da slednji skuša biti mu enak!«

Na zaprtih grobovih.

**Slovenci in Hrvatje zkazujejo
svojemu zaščitniku zadnjo
čast!**

Pretresljivo ginljiva je bila zadnja pot
pokojne dvojice našega prestolonasled-
nika po slovenski in hrvaški zemlji,

Pozdrav iz naše bojne luke Pulja.

V sredo dne 1. julija ob 12. uri opol-
dne, je plula eskadra, katera je imela na
krovu »Viribus Unitis« mrtvi trupli po-
kojnega prestolonaslednika admirala naše
vojne mornarice nadvojvoda Franca Fer-
dinanda in njegove visoke plemenite dru-
žice vojvodinje Hohenberg, mimo puljske
vojne luke v smeri proti Trstu. Zunanje
trdnjave so pošiljale iz svojih topov zad-
nje pozdrave na tako tragičen način umri-
lima. Ko je priplula eskadra v visočino
puljske vojne luke, je stražna vojna ladja
»Mars« oddala iz svojih topov strele kot
zadnji pozdrav svojemu admiralu. Koliko-
krat so topovi, kateri so danes cesarske
mašine počili svoj zadnji pozdrav,
oznanjevali veselo vest, da je prišel v
sredo vojne mornarice njen admiral, ka-
teri je njenemu razvitku posvečal naj-
večjo skrb! Sedaj so pa isti topovi nazna-
njali, da je to njegova zadnja pot mimo
puljske vojne luke, v kateri se je pokojni
prestolonaslednik kot središču vojne
mornarice tako rad mudil. —

V Trstu.

Ob ogromni udeležbi ljudstva se je v
četrtak 2. julija vršil pogrebni sprevod v
Trstu. Bojna ladja »Viribus Unitis« je pri-
šla s truploma prestolonaslednika in sa-
proge v tržaško luko nekaj minut pred
trema zjutraj. Ladji sta delali častno
spremstvo dve diviziji vojnih ladij in ena
flotilja torpedovk pod zapovedništvom
admirala Hausa. Točno ob sedmih in tri-
četrt predpoldne so položili trupli na neko
torpedovko, ki je bila ovita vsa v črno in
ki je pripeljala pokojnika na obal pred
Velikim trgom. Tu sta bila postavljena dva
mrtvaška odra, eden z grbom nadvojvode
in drugi z grbom vojvodinje, na katera
so položili mornarji obe trupli. Baš pred
8 dnevi sta oba na istem mestu in ob istem
času stopila v isto torpedovko, ki ju je
povedla zdrava in veselaterpolna nad, na
ogromno vojno ladjo »Viribus Unitis«, in
čez 8 dni pa sta oba mrtva, kot žrtvi za-
slepljenega fanatika. Koliko nad in koliko
sijajnih načrtov je tu izgubljenih! Umerno
je torej, da je vse navzoče pretreslo do
srca, ko so zagledali krsti, v katerih lež
toliko izgubljenih nad,

Oba mrtvaška odra sta bila okoli in okoli pokrita z neštevilnimi venci. Okoli odrov pa so bili zastopniki civilnih oblasti z namestnikom princem Hohenlohem in duhovstvo s škofom dr. Karlinom na čelu. Poleg tega so bili razvrščeni ob obrežju in po velikem trgu učenci ljudskih in dijaški srednjih šol. Ko je škof blagoslovil oba pokojnika, je žalni spreved krenil proti južnemu kolodvoru. Spreved je otvoril oddelek redarjev s konji, nato je prišlo šest voz z venci, a temu so sledili učenci ljudskih in dijaški srednjih šol. Potem je prišel mrtvaški voz; kondukt je vodil škof in duhovščina. Na obeh straneh mrtvaških voz je delala stotnija pehote častno stražo. Spreved so zaključile tri stotnije pehote in četa redarjev na konjih. V vseh ulicah, po katerih se je pomikal spreved, so delali špalir vojaki, orožniki in gasilci ter občinski in državni redarji. Za špalirjem je bila silna množica ljudstva, ter se sploh ni bilo mogoče gibati. Čeni se, da je sprevedu prisostvovalo 150 tisoč ljudi. Vse trgovine ter javni lokali so bili zaprti. Mesto je bilo ovito v črno in govo ni bilo niti ene hiše brez zastave. Obe krsti so prenesli mornarji iz mrtvaških voz na kolodvor, kjer so jih položili; že pripravljen salonski voz. Tu je škof dr. Karlin še enkrat blagoslovil trupli pokojnikov, na kar je posebni vlak ob 10. ure pred poldne krenil proti Dunaju.

Činljiv sprejem mrtvih trupel po Kranjskem.

Najlepši in najginjlivejši je bil sprejem dragih nam pokojnikov po Kranjskem. Posebno v sedišču Slovenije v Ljubljani in okolici je bil sprejem veličasten.

Ravno pred 14 leti sta odpotovala nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova žena, kraljica, na ženitovanjsko potovanje, in 2. julija letos pa so vozili njuni trupli skozi palir plakajočega ljudstva kot žrtvi vzvišenih, lepih ciljev. Ljubljana in ljubljanska okolica sta se visokima mrtvecema poklonila na način, ki je vsemu svetu priča o resnično globoki žalosti, ki pretresa človeka dni vse prave Slovence. Od Brezovice dalje mimo Viča do ljubljanskega južnega kolodvora je stal ob progi gost špalir ljudstva. Od Brezovice do Zaloga so članice slovenskih katoliških izobraževalnih organizacij posule celo progo z rožami in drugimi cveticami. Ko je vlak vozil mimo Viča, so zadoneli s strelišča v tivolskem gozdu strelji. Ob celi progi je stala tiha množica, ki se je odkrila, ko je vlak vozil mimo. Ob progi je stalo v žalnih oblekah tudi polnoštevilno delavstvo c. kr. oblačne tovarne. Občinstvo, mlado in taro, je kar obdalo, zlasti na prelazih in križanjih, vso progo. Na prevozih je bila proga posuta s cvetkami. Duhovščina, mlada in taro, je v gostem špalirju s črnimi zastavicami izkazala adnjo čast pokojnima. Belo oblečene dedice s črnimi trakovi so bile na prevozih. Lebroj gorečih sveč so navzoči nažgali pri prihodu vlaka v znak, naj sveti večna svetloba njima, katerima je zverinska roka ugasnila zemeljsko luč.

Ko se je vlak približeval Ljubljani, so zadoneli po vseh ljubljanskih cerkvah

zvonovi pokojnikoma kot zadnji pozdrav. Občinstvo se je že celo uro pred prihodom vlaka zbiralo ob železniški progi. Po vseh ulicah in cestah, ki vodijo k južnemu kolodvoru in progi južne železnice, je bilo polno občinstva, na tisoče in tisoče, ki je hitelo izkazat zadnjo čast pokojnikoma. Šolski otroci so bili večinoma v temnih oblekah z žalnimi trakovi. Vse svetilke ob progi so gorele in bile črno ovite. Točno ob naznanjeni uri je privozil dvorni vlak z nesrečnima žrtvama. V prvem vozu, ki je imel odprta stranska vrata je bilo opaziti več oseb v uniformah. V enem nadaljnjem vozu se je videlo goreče sveče, oziroma svetilke.

Ob Dunajski cesti so bile postavljene zastave društev, združenih v Slovenski krščansko-socialni zvezi. Bilo je tu deset zastav. Zastavam, ki so bile zavite v črno blago, je načelovala zastava S. K. S. Z. Mnogo članic S. K. S. Z. je stalo tu z gorečimi svečami v rokah. Občinstvo je sprejelo vlak molče, z odkritimi glavami. Na pre mnogih krajih je metalo občinstvo cvetlice tudi pred železniški vlak na zadnjo pot ljubljanskega pokojnega prestolonaslednika in soproge. Med ljudstvom se je splošno opazala potrnost, premnoge oči so se zarosile s solzami, ko je peljal vlak mimo Dunajske ceste, kjer so bile postavljene zastave S. K. S. Z., so se zastave globoko priklonile.

Ko je dvorni vlak privozil po s cvetjem posutem tiru, se je vse odkrilo. Bil je pretresljiv prizor, pri katerem so jokali celo možje, ki že desetletja niso imeli solze v očeh. Ljubljanski knezoškof se je podal k zaprtemu vozu, v katerem sta sredi gorečih krst ležali krsti prestolonaslednika in njegove soproge ter ju blagoslovil. Bogoslovci so zapeli »Beati mortui«. V posebni voz za vence so položili vence: deželni zastop venec s trakovi v deželnih barvah, občinski zastop dva venca z belozelenimi trakovi, Slovenska krščansko-socialna zveza velik, krasen venec s cesarskimi in slovenskimi trakovi črno ovitimi ter z napisom: »Zvesta slovenska katoliška organizacija — žrtvama avstrijske in katoliške ideje.« Ko je prestolonaslednikov višji dvorjan zapazil velik venec naše organizacije, pravo umetniško vrtnarsko delo, je pristopil k deputaciji in vprašal, kdo je poslal ta venec. Ko se mu je odgovorilo, da slovenske katoliške organizacije, stisnil je roko nosaču venca in pričel ganitja ihteti.

Ko je vlak odpeljal dalje, stala je množica nekaj trenutkov ne da bi se gnila. Nato se je tiho in nemo razšla. Na vseh obrazih si čital globoko resnost. Tiho so ljudje stopali na železniško progo in jemali rdeče cvetke s proge seboj za spomin. Dalje ob Martinovi cesti je istotako napolnilo občinstvo vsak kotiček. Ob Martinovi cesti so stale deklice s črnimi flori na rokavih in gojenci Marijanišča z rožami v rokah. Ko je vlak vozil mimo, so metali gojenci v mrtvaški voz rože. Od južnega kolodvora do sosedne občine je stala velika množica ljudstva, da še enkrat pozdravi ljubega prestolonasledni-

ka in njegovo soprogo. Ob progi pri Mostah je bil zastopan tudi celokupen občinski odbor, na čelu župan. Tudi šolska mladina z gospodom šolskim vodjem ter drugim šolskim osebjem je prišla pozdravit, metajoč v znak žalosti cvetice na vozeči dvorni vlak.

Iz mnogih krajev poročajo da je množica klečala ob progi in molila, tudi na mnogih gričih so klečali ljudje in molili. Na kolodvorih ob progi so se povsod klanjale zatave naših društev.

Sprejem na Dunaju.

Protiv več, v čet. so se začele polniti ulice od južnega kolodvora do dvornega gradu dunajskega ljudstva! Malo pred 10. uro so prispeli na kolodvor tudi vojaški in civilni dostojanstveniki s prestolonaslednikom Karl Franc Jožefom na čelu. Ob 10. uri dospé na kolodvor vlak z visokimi mrtveci. Vse tiho kot v grobu. Tedaj zadoni v tej tišini pridružen glas bobna, častna stotnija povese zastavo! Podčastniki in dvorni služabniki nesejo krste mimo častne stotnije, sliši se med množico pritajeno ihtenje in marsikatera solza zdrkne po licih. V dvorni čakalnici blagoslovi trupli dvorni župnik dr. Seydl ob asistenci dvorne duhovščine. Nato se pomika spreved, med gostim špalirjem množice proti dvoru v dvorno župno cerkev, ki je vsa opremljena v črno. V sredi cerkve se dviga velik črn bogato razsvetljen katafalk, na katerega položé trupli. Trupli blagoslové in na to zaprejo cerkev.

Na tisoče in tisoče ljudstva je prihajalo v soboto zjutraj kropit visoka pokojnika. Na krstah so bili samo štirje venci in sicer otrok in pa grofa in grofice Lonyay. Ob 4. popoldne so truplo slovesno ob cesarjevi navzočnosti blagoslovili in ob 10. in pol so peljali trupli na državni kolodvor, da jih odpeljajo k zadnjemu počitku v Artstetten, kakor se glasi zadnje naročilo prestolonaslednikovo .....

Ozko srčno omalovaževanje visokih pokojnikov.

Jako neprijeten in mučen utis je napravil na vse kroge države naravnost omalovažujoč skromen pogreb in pa obnašanje dvornih uradnikov o priliki celega pogreba. Značilno je to, da so zastopnikom tujih držav naznanili, da jim ni treba priti, ker je baje premalo prostora v cerkvi(!). Tudi osebni prijatelj prestolonaslednikov nemški cesar Viljem je odpovedal svoj prihod! Kmalu bi se zgodilo, da bi še otrokom prestolonaslednikovim zabranili pristop v cerkev. Sestre vojvodinje Hohenberg grofice Chotek niso pustili v cerkev. Ravnotako je bil zabranjen pristop bratu prestolonaslednika Ferdinandu Burg, ki se je o priliki poroke izven cesarske hiše odpovedal nadvojvodski časti in pa grofice Louyay, bivši ženi ranjkega prestolonaslednika Rudolfa. Enako niso pustili v cerkev kneginje Elizabete Windischgrätz, hčerka pok. Rudolfa. V dvorni župni cerkvi je bil postavljen o-

der vojvodinje Hohenberg za eno stopnico nižje kot njenega moža. In vse to raditega, ker ni bila rajnka žena prestolonaslednikova iz cesarske hiše.

Vse to in pa cela oskosrčna skromnost, ki ni v navadi pri pogrebih tako visokih oseb, je vzbudila med ljudstvom splošno nevoljo. Posebno ugodno je vplivala demonstracija 120 zastopnikov najvišjega avstrijskega plemstva, ki so nevažljivi in nepoklicani se vrinili v sprevid na Marijahilferci in se peljali v avtomobilih tudi v Artstetten, proti odredbi dvornega ceremonjarja.

Na kraju počitka Artstetten.

Kmalu po polnoči je pripeljal vlak trupli visokih rajnikov na kolodvor Pöchlarnu, kjer pa ni bilo nič preskrbljeno! Medtem ko so truplo blagoslovljali, so v bližnjih čakalnicah pijanci kričali in razsajali. Dvorni uradniki so se pustili tudi precej časa čakati, kar je vzbudilo splošno nevoljo med občinstvom, ki je potrpežljivo čakalo na dežju, da izroči dragima pokojnikoma zadnje pozdrave. Rajnika so v steklenih vozovih peljali čez Donavo v grad Artstetten, kamor so ga položili krog 4. ure na mrtvaški oder. Tudi tukaj si je avstrijsko aristokracija priborila pristop, dasi so hoteli to orožniški preprečiti. V Artstetten so se pripeljali s posebnim vlakom otroci Zofija, Maks in Ernst dalje prestolonaslednik Karl Franc Jožef z ženo Cito in še drugi nadvojvode s spremstvom.

Po slovesnem rekviemu je blagoslovil ob 11h dopoldne župnik Doner iz Murija-Tatert rajnika. Ob tričetrt na 12 so nesli podčastniki 4. dragonskega in 7. ulanskega polka krsti v rakev, kjer so ju še enkrat blagoslovili. Pred oltarjem cerkve je tridelni pokrov rakve, ki se pa na željo rajnega prestolonaslednika ne bo nikdar dvignil, marveč so prenesli rajnika skozi mala postranska vrata v rakev.

Glasovi časopisja.

Časopisje je postopanje dvornih uradnikov o priliki pogreba jako ostro obsojalo. Značilno je, kar piše nek nemški krščansko-socialni list: »**Sovražniki Avstrije v Sarajevu so oropali Avstrijo s strašno pretkanostjo najboljšega moža in sovražniki Avstrije na dunajskem dvoru so smoteno to delo dopolnili.**«

A tudi drugi inozemski časopisi obsojajo ostro formalizem višjih krogov in nemška »Vossische Zeitung« kličee, naj že vendar enkrat napravijo konec tem brezpomembnostim.

Otroci rajnega prestolonaslednika.

Nesrečni otroci rajnega prestolonaslednika so dne 3. t. m. ob 5. uri popoldne se pripeljali s svojo teto grofico Chotek iz grada Chlumeca na Dunaj. Na kolodvoru jih je pričakovalo vse polno občinstvo. Ob 7. in pol uri so šle sirote v dvorno župno cerkev h krstam svojih starišev, kjer so krčevito plakale in za svoje stariše molile. Po pogrebu jih je sprejel v nedeljo popoldne cesar v Schönbrunu v posebni avdijenci! Občinstvo je

med potjo osirotele otroke, pozdravljalo in jih obsipalo s svetkami!

Cesarjeva zahvala.

Nedeljska uradna »Wiener Zeitung« objavlja naslednjo cesarjevo zahvalo:

Ljubi grof Stürgkh!

Globoko potrto se nahajam pod vtiskom nesrečnega čina, ki je ugrabil Mojega iskreno ljubljenega nečaka sredi izresnemu izpolnjevanju dolžnosti posvečenega delovanja, ob strani velikosrčne, v času nesreče zvesto pri njem vztrajajoče soproge ter Meni in Moji hiši povzročil najbolešnejšo žalost.

Ce Me v tej težki uri more potolažiti kaj, so to neštetu dokazi tople naklonjenosti in odkritosrčnega sožalja, ki sem jih v ravno kar preteklih dneh prejel iz vseh krogov prebivalstva.

Zlčinska roka je oropala Mene dragega srodника in zvestega sodelavca, varstva potrebne, namežnejši starosti še neodrasle otroke pa vsega, kar jim je bilo drago na zemlji in povzročila nedolžnim srcem neopisno gorje.

Blazna zlobnost male skupine zapeljancev pa nikakor ne more razrušiti svetih vezi, ki vežejo Mene in Moje narode; ona nikakor ne doseže čustev odkritosrčne ljubezni, ki je bila izkazana Meni in vladajoči rodbini vnovič na tako ganljiv način in sicer iz vseh delov monarhije.

Šest in pol desetletj sem delil z narodi bolečine in veselja, zavedajoč se vedno tudi v najtežjih urah vzvišenih dolžnosti odgovornosti za usode milijonov, za katere bom polagal račun Vsemogočnemu.

Nova boleštna izkušnja, ki jo je poslala Meni in mojim nedognana božja previdnost, bo v Meni še utrdila sklep, da vstrajam na pravo spoznani poti do zadnjega vzdihljaja, na korist Mojih narodov. In če bom zamogel zapustiti nekoč Svojim naslednikom kot najdragocenejše darilo, poročstvo ljubezni Svojih narodov, bo to najlepše plačilo Moje očetovske skrbi.

Pooblaščam Vas, da izrazite vsem, ki so se v teh bridkostnih dneh v zvestobi in udanosti zbrali okoli Mojega prestola Mojo najglobljo zahvalo.

Dunaj, 4. julija 1914.

FRANC JOŽEF, m. p.

Stürgkh, m. p.

Cesarjevo povelje na armado in mornarico.

Nj. e. i. kr. visokost, general kavalerije, admiral nadvojvoda Franc Ferdinand, generalni nadzornik celokupne oborožene sile, je podlegel vsega zaničevanja vrednemu atentatu. V najgloblji žalosti obžalujem skupno s celo Mojo oboroženo silo pokojnika, čigar zadnje delo je bilo posvečeno vrlim vojaškim četam v Bosni in Hercegovini, ki streme zveste, in z veseljem po najpopolnejši izurjenosti. Odgovorno visokemu mestu, katero sem izročil pokojniku v Moji oboroženi sili na suhem in morju, je bilo tudi njegovo poglobljenje in razumevanje visoke nalo-

ge, katero je prevzel. Odrkali so nam ga v sredi njegovega najživalnejšega in najuspešnejšega delovanja. Klanjamo se v globoki žalosti našemu umu nedosežni volji Vsemogočnega, ki je zahteval tako veliko žrtev od Mene, od Moje oborožene sile in domovine. Kljub temu se ne odrekam upanju na ugodno bodočnost, v globokem in trdnem prepričanju, da bo naša monarhija v vseh težavah in stiskah, ki nas obiščejo, v dosmrtni udanosti in v nepremagljivi zvestobi do svojega poklica, neomajane vojaške sile Avstro-ogrske, svoje varno zavetišče. — Dunaj, 4. julija 1914. — Franc Jožef I. l. r.

Rajna vojvodinja Zofija-vzglede krščanskim materam in gospodinjam.

Nekoč se je približeval velikonočni čas, ko je vojvodinja Hohenberg s svojim soprogom in družino ravno prebivala v Miramaru.

Nekega dne zbere okrog sebe vse grajsko služabništvo, celo orožnike, ki so stražili grad in jim v krasnem nagovoru pravi: Letos se približuje zopet Velika noč. Prav od srca prosi vse, naj bi storili svojo dolžnost kot katoličani. Ko se je nekdo izjavil, da ne pojde k sv. zakramentu, ga je milo nagovarjala, naj si še premisli in ne zametuje sv. zakramentov.

Kakšna plemenitost v tej visoki gospo!

Velik shod v Ljubljani.

V nedeljo se je zbralo na tisoče Slovencev iz Ljubljane in okolice v »Union«, kjer sta govorila dež. glavar dr. Šusteršič in prof. Povše o prestolonasledniku in njegovi soprogi.

Zborovanje je odločno obsodilo vele-srbsko gibanje, katerega sad je tudi ta umor. Katoliški Slovenci hočemo delati v smislu idej pokojnega Ferdinanda, hočemo delati za močno katoliško Avstrijo.

Slovenci žalujejo.

Slovensko-hrvaški državni poslanci v Hrv. klubu so poslali na Najvišje mesto izraz globoke žalosti nad smrtjo Fr. Ferdinanda in njegove soproge.

Po Slovenskem je žalovanje globoko in neizrecno veliko. Slovenska županstva sklepajo sožalne izjave.

Iz vseh delov Slovenskega dela dežele nam prihajajo poročila o ganljivih prizorih. V nedeljo so duhovniki po cerkvah govorili o pok. umorjeni dvojici. Ljudje so po mnogih krajih ihteli o ganutja.

V pondeljek so se po vsej deželi vršile maše zadušnice. Kakor nam poročajo iz Črniča, Oseka, Šempasa, Mirna, Šebrelj in iz mnogih drugih krajev, so se ljudje v velikih množicah udeležili sv. maš, črno oblečeni, šolska mladina je prišla povsod, črne zastave so visele in ka je največ vredno — na tisoče goriškega slovenskega ljudstva je v nedeljo in ponedeljek darovalo sv. obhajilo za duši tako kruto nam ugrabljene dvojice.

Naše slovensko katoliško ljudstvo se resnično zaveda, kaj je izgubilo in zato kaže svojo ljubezen pokojnima † gorečo molitvijo za njih duše in z gorečo molitvijo za našo ljubo Avstrijo!

Vladal bom s svojimi Slovani

Hrvaški katoliški list »Riječke Novine« poročajo iz zelo odličnega vira:

»Riječke Novine« poročajo »od odličnega prijatelja izven redakcije«: Leta 1904. je rajni prestolonaslednik v intimnem krogu ljudi odločno dejal: »Ich werde mit meinen Slawen regieren.« Vojaški krogi so te dni pravili, da se je cesar letos v Ischlu nameraval odpovedati prestolu in da bi bil Franc Ferdinand v jeseni sprejel prisego armade ter po svojem znanem trialističnem programu proglasil preustroj monarhije. Zato ga je »Hrvatski Dnevnik« tudi pomenljivo pozdravil kot »bodočega hrvatskega kralja«. Navzočnost vojvodinje Hohenberg v Sarajevu dokazuje, da se je pri obisku v Sarajevu šlo za več nego navadne vojaške vaje. Za to so pa Srui izvedeli in uničili nade hrvatskega naroda. Hrvati v Opuzemu niso zastoj molili »Miserere«, ko se je spreved peljal mimo.

Kakor poroča drugi hrvaški list »Obzor« je pokojni nadvojvoda hotel Avstrijo tako preosnovati, da bi bili narodi dobili svojo samoupravo. Kakor poroča ta list, bi bil prestolonaslednik, ko bi bil postal cesar, osnoval za **Jugoslovane samoupravno državo**, ki bi ji bil on cesar, njegovi otroci pa hrvaško-slovenski kralji. (Tako tudi na Nemškem ima vsaka država svoje kralje, skupni cesar pa je pruski kralj).

Od odlične strani izvemo tudi, da se je pokojni nadvojvoda posebno zanimal za Slovence. Ko se je pred meseci mudil v Miramuru, ga je obiskal visok slovenski dostojanstvnik. Temu je dejal nadvojvoda, kazoč gori proti kršnemu Krasu in slovenskim pianinam: »Tu gori prebivajo moji ljubi Slovenci.« Iz prav tako odličnega vira pa smo izvedeli tudi, da se je pokojnik zelo zanimal za koroške Slovence. Prebral je celo knjigo »Aus dem Walfahrt Kärnten«, v kateri se opisujejo krievce, ki se gde Slovencem. — Dal si je o koroških ... ; otocati.

Pokojnik je bil visoko socialno nabražen mož, ki ni preštudiral le krščansko socialnega programa, ampak tudi socialdemokratsko slovo, Marxa in Lassalleja in druge. To kaže, da se je globoboko pečal z vprašanjem, kako olajšati bedo trpečega ljudstva. In tega moža nam je umorila srbska roka!

»Up Hrvatov«.

Večer pred smrtjo je zbral nadvojvoda pri večerji okrog sebe vse sarajevske dostojanstvenike, med njimi tudi nadškofa Stadlerja, ki ga je posebno odlikoval in se z njim razgovarjal kot se razgovarja prijatelj s prijateljem. In nadškof mu je dejal: »Cesarska visokost! Vi ste up Hrvatov! Okrog Vas se bomo zbrali in pojdemo, kamor nas boste peljali.« Tedaj mu je nadvojvoda stisnil roko in dejal: »Navdušen sem za Bosno!

Ce sem imel pomisleke, so se razpršili.« In nadvojvodinja Hohenberg je dejala: »Kako ljubeznjivo, kako dobro, kako prijazno je to ljudstvo.«

Še nekaj podrobnosti o umoru prestolonaslednika in njegove soproge.

Listi poročajo o dogodkih 28. junija v Sarajevu še naslednje dogodke:

Takoj po prvem ponesrečenem napadu z bombo je nadvojvoda najprej mislil na svojo ženo. Ljubeznjivo jo je prosil, naj se ne vozi naprej, marveč naj se vrne v konak, od tu naj se pa pelje v Hlidže, kjer naj nanj počaka. Blizu stoječi so čisto dobro razumeli sledeče nadvojvodove besede: »Prosim te, ljuba Zoferl, vrni se naravnost v Hlidže in čakaj me tam.« A vojvodinja v svoji veliki ljubezni ga ni hotela ravno v uri nevarnosti pustiti tudi nekaj minut samega. Odgovorila je z žalostnim obrazom: »Ostanem pri tebi, Franc, ne zapustim te, kjer si ti, hočem tudi jaz ostati.« Nadvojvoda je moral odnehati, nakar sta žope vstopila v avtomobil in se je vožnja nadaljevala. Med vožnjo v bolnišnico je izvedel Princip svoj grozni revolverski napad. Oba strela 9 mm kalibra. Prvi strel je zadel vojvodinjo Hohenberg pri stezniku v trebuh. Druga kroglja je zadel nadvojvodo pri drugem distinkcijskem znamenju generala kavalerije v vrat in je prebila žilo. Visoka dvojica je padla naprej in je svoji duši izdihnila, ne da bi bila veliko trpela. Naš obvestitelj, ki so mu večkrat stopile solze v oči, ko je opisoval dogodek, sodi: Če bi se bil izjalovil drugi napad, bi nadvojvoda in njegova žena le ne bila ušla smrti. Ob povratni vožnji bi se bila morala voziti skozi cel drevored metalcev bomb. Da je bilo veliko metalcev bomb po celi progi porazdeljenih, dokazuje to, da je Princip izvršil napad tam, kjer bi po sporedu sploh ne bili vozili avtomobili.

Osebe iz prestolonaslednikovega spremstva, ki so se vrnila na Dunaj, pripovedujejo, da je bilo še veliko napadov na prestolonaslednika nameravanih. V konaku je bila pogrnjena miza za obed, ko se vrne prestolonaslednik iz mestne hiše. Pod mizo so našli dve bombi opremljeni z urami, v istem prostoru je visela v dimniku bomba opremljena z uro. Pri neki ženski v Hlidžu so zaplenili sedem bomb.

Preiskovalnemu sodniku sta tako Princip kakor Cabrinovič priznala, da je vrgel še neki tretji napadalec, Trifko Grabeš, bombo. Grabeš je dijak in sin srbskega popa v Paležu. Njegov oče je izjavil, da je njegov sin najbrže v ponedeljek odpotoval v Budimpešto, da obiše sorodnike, a sodijo, da se Grabeš skriva najbrže blizu Paležu.

Dosedanji izid preiskave, kakor poročajo listi, je dognal, da je Cabrinoviča in Principa v Belgradu najel četaš Mirko Ciganovič, da izvedeta umor in ju z bombami in z browning-samokresi preskrbel. Princip je izpovedal, da je nameraval prvotno zločin izvesti v Tarcinu, glavnem taborišču vodstva vaj, a da je svoj namen

opustil, ker so vežbalno ozemlje vojaki zaprli. Več zaprtim osebam niso mogli dozdat drugega dokazati, kakor da so osebno s Cabrinovičem in Principom občevali.

Od uradne strani pa poročajo, da je preiskava popolnoma tajna.

Listi poročajo celo, da je bil z napadalcem v zvezi srbski major Pribičević, ki ima vodstvo velesrbske propagande, takozvan »Narodne Obrane«. S srbske strani to zanikajo.

Popis očividca.

Katoliški bogoslovec Daniel Pušić pripoveduje, da je bil avtomobil nadvojvode okrašen s hrvatsko zastavo. Bil je priča drugega napada in pripoveduje, da je vrgel Princip tudi bombo, kajti po napadu je videl ležati nekoliko korakov od trotoarja popolnoma celo bombo. K sreči ni nihče nanjo stopil. Napadalec je bržkone zagnal bombo pod kolesa avtomobila, medtem ko je ljudstvo navdušeno pozdravljalo nadvojvodo in soprogo in obračalo na nju vso pozornost. Ker pa avtomobil ni povozil bombe, je streljal z revolverjem. Pušić je opozoril bližnjega policaja na bombo, ki pa menda ni vedel, kaj je. Ker je Pušić videl, da policaj ne vé za nevarnost, ki je pretila vsem okoli stoječim, je pozval nekega častnika in mu pokazal bombo. Častnik je potem storil potrebne korake v svrhu previdnosti. Napadalca sta zagrabila bogoslovec Pušić in neki črno oblečeni civilist, ki je prišel z druge strani ceste in iztrgal napadalcu revolver iz roke. Bogoslovec je napadalca zagrabil za vrat, medtem so pa priskočili na pomoč tej dvojici, ki se je borila z napadalcem tudi drugi ljudje.

Iz naše organizacije.

Glasnik »Slov. kršč. soc. zveze«.

Bukovo. »Gospodarsko bralno društvo« priredi 12. t. m. po blagoslovu javno predavanje: »O umeščenju koroških vojvod ob 500 letnici! Predmet je za nas Slovence zanimiv in važen — zato so vsi prav uljudno vabljeni. Odbor.

Naša mladina.

Knjižnica »Slov. Dij. Zveze«. — Tov. bogosl. Šček daroval »Zora« l. XIII.; tov. bogosl. Res daroval Carnegie, za sveto-vno razsodišče. — Srčna hvala!

Sempas. Kat. slov. izobraž. društvo v Sempasu odpoveduje s tem na 12. julija določeni okrožni nastop Orlov radi žalovanja po pok. prestolonasledniku in njegove soproge, kojih dragoceno življenje je uničila zlobna roka podlega srbskega individua v Sarajevem, na nedoločen čas. Odbor.

Zadružništvo.

Solkan. »Hranilnica in posojilnica reg. zadr. z n. z. v Solkanu« ima dne 2. avgusta t. l. v posojilničnih prostorih koj

po blagoslovu svoj občni zbor, ker prvi ni bil sklepčen. Zborovanje se bo vršilo brezpogojno ob vsaki vdeležbi.

Rihemberk. Vabilo na 9. redni občni zbor »Hranilnice in posojilnice v Rihemberku« r. z. z n. j., ki se bode vršil v posojilničnem prostoru 12. julija 1914. ob 3. uri popoldne. — Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrjenje rač. sklepa za upravno leto 1913. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi uljudno vabi vse člane Odbor.

Proti pijančevanju.

Tabor »Svete vojske« na Brezjah. Rojaki! V nedeljo 19. (in ponedeljek 20. julija) naj pride na Brezje vsak, kdor je nezadovoljen s sedanjimi pivskimi razmerami, kdor želi vsaj malo pripomoči k temu, da se pijančevanje zatre in treznost vpelje v našo domovino. Vspored bo ta-le: V nedeljo popoldne ob 3. prva pridiga ptoem pete litanije. Nato prvo zborovanje pred cerkvijo. Zvečer spreved z razsvetljavo in godbo. V ponedeljek zjutraj ob 7. druga pridiga, potem sv. maša. Nato drugo zborovanje, ki bo ob enem občni zbor »Svete

vojske« s poročili pokrajinskih podzvez. Po končanem skupnem zborovanju zborujejo ločeno duhovniška, učiteljska in dijaška zveza. Somišljeniki, agitirajte za veliko udeležbo! Naša izobrazevalna društva naj gotovo pošljejo svoje zastopnike na ta prepotreben in velevažen tabor!

Občni zbor »Svete Vojske« za goriški okraj se bo vršil prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. ob 10 in pol dop. v prostorih S. K. S. Z. (Gospiska ulica št. 6). Dnevni red po pravilih. Vabljeni so vsi prijatelji treznostnega gibanja. —

Tolmin. Kakor smo poročali, se je v nedeljo, 28. jun. vršil občni zbor »Sv. vojske«, ki je bil precej dobro obiskan. Predsodnik-predavatelj, g. dr. Serjun nam je v svojem govoru povedal več podučljivih resnic o »bratcu« alkoholu, zakar smo mu hvaležni. Sledilo je nato poročilo udov. »sv. vojske«. Število članov »sv. vojske« znaša 542, izmed teh je 81 popolnih abstinentsov, ostali se vzdržujejo zganja, vino pa le zmerno uživajo. Od teh 542 udov pripade tolm. fari 270, med temi 31 po-

polnih abst., drugi pripadajo duhovnijam: Libušnje, Drežnica, Volče in deloma Cerklno. Število udov sicer ni ravno veliko, a če pomislimo, da društvo deluje še-le poldruge leto, je pač veliko in razveseljivo. Bog le daj, da bi se vsako leto za toliko pomnožilo in procvitalo v dušni kakor gnotni blagor vseh naših dobrih gorskih ovčic! — Povdarjalo se je tudi, da bi se člani »sv. vojske« kakor tudi drugi, v velikem številu udeležili tabora »sv. trojke« na Brezjah, ki se vrši 19. in 20. t. meseca, kjer bi se naši ljudje jako navdušili, vzdramili in ojunčili k sv. boju zoper našega največjega sovražnika — alkohol.

Kakor smo slišali, mislijo tu ustanoviti društvo za razpuščanje in uporabo sadja — kar veselim srcem bilježimo! — Novi odbor se ni še konstituiral — ker ni bil sklepčen radi odsotnosti zadržanih odbornikov. —

Novice iz Beneške Slovenije.

Volitve v Čedadu in Šempetru. V nedeljo smo imeli v okraju Čedad in Šempeter volitve za deželne poslance. Izvoljeni so: liberalec L. Coren (6032 glasov) — Dr. D. Rubini (5994 glasov) — katoličan-Slovenec prof. Ivan Trinko (5010 glasov) katoličan Dr. G. Barsadola 4796 — liberalec prof. Fr. Marsoni 4711 — katoličan prof. B. Goja 4421 glasov. Letošnji čč. gg. novomašniki. Štirje Slovenski bogoslovci bodo letos peli sv. mašo. Prejmejo zakrament sv. mašniškega posvečenja dne 12. julija čč. gg.: Peter Červaja iz Krasa (Lan-dor): bo pel slov. sv. mašo dne 19. jul. ravno tam. Viljem Kolet iz Tera (okraj Terčint) — Anton Kufol iz Platišč: bo pel slov. sv. mašo dne 19. jul. ravnotam. Peter Hvalica iz Dolenjanega: bo pel slov. sv. mašo dne 19. jul. pri Sv. Egidiju v Kosci.

Novice.

ROMANJE NA KOROŠKO ODPOVEDANO »Slov. kršč. socialna zveza« naznanja: Z ozirom na smrt prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove visoke soproge, ki pomeni splošno narodno žalost, ter z ozirom na izpremenjene razmere, o katerih smo se informirali na Koroškem, se romanje opusti! — Prihodnje dni se bo vrnil denar, ki so ga priglašenci že placali.

Sozialna izjava naše organizacije radi smrti nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge S. K. S. Z. je sklenela, da se izreče na pristojnem mestu v imenu katoliških društev sožalne izjav radi smrti Nj. cesarske visokosti pok. prestolonaslednika Fr. Ferdinanda in njegove soproge.

Predavanja o Francu Ferdinandu. S. K. S. Z. naroča društvom, naj povsod še ta mesec prirede predavanja o pok. Francu Ferdinandu in njegovih soprogih, o njegovih idejah in o njegovem pomenu

Iz ateljeja Kosel — Dunaj.

- † **Prestolonaslednik Franc Ferdinand.**
- † **Vojvodinja Zofija Hohenberg.**

za državo, posebno pa za Slovence in Hrvate.

V boj protti glasilu velesrbske propagande! S. K. S. Z. pozivlja vse člane njej pridruženih društev in vse somišljenike, naj zastavijo vse sile, da se pri nas zatre »Dan«, glasilo prostozidarske in velesrbske propagande, ki je vzgojila tudi morilca † Franca Ferdinanda in njegove soproge!

Posvetovanje duhovnikov v Alojzjevišču v Gorici se je vršilo pret. sredo dne 1. julija; navzočih je bilo nad 40 duhovnikov iz goriške in nekaj iz tržaške škofije. Obravnavali so se temeljito predmeti: 1. poglobitev verskega mišljenja in življenja med ljudstvom; 2. sedanje politično obzornje na Goriškem in pogled v bodočnost; 3. Naše društvene in socialne razmere in duhovščina; 4. katoliško časopisje. Sprejele so se h posameznim predmetom resolucije. — Posvetovanje je trajalo do 5. ure pop. ter je bilo jako podučno. — Prihodnje posvetovanje duhovnikov bo v avgustu in sicer petek, dan sklepa duhovnih vaj.

Smrtna kosa. V Ravnici je umrl 3. jul. 76letni mož Andrej Pavlin. Bil je izredno brihten mož. Kmet, zidar, kolar in mizar, kovač in kamnosek — vse obenem. Njegova kamnoseška dela so bila prav lepa, akoravno je bil mož samouk. Vršil je cela dela pri oltarjih in nagrobne spomenike. Vsako delo mu je bilo lahko. Veliko je delal na svetu, kakor da bi imel večno živeti, a molil je vedno, kakor da bi bil moral takoj umreti. Romal je rad. Bil je dvakrat v Rimu in enkrat v Lurdu. Lep in številen mu je bil pogreb. Naj po trudapolnem in marljivem življenju vživa večni pokoj!

V Drnovku pri Biljani je umrla soproga uglednega veleposesnika gosp. Izidora Šiligoj, rojena Perin. Zapuščica žalujočega soproga in 8 otrok. Blaga krščanska žena in mati, počivaj v miru! Žalujoči družini, posebno pa soprogu g. Fr. Šiligoju izrekamo najiskrenejše sožalje!

Na Gradu v Mirnu. Pri romarski cerkvi M. B. na Gradu se bo praznoval slovesno drugo nedeljo dne 19. t. m. praznik sv. Vincencija Pavlanskega, ustanovitelja kongregacije misijonov — ali lazaristov. — Zjutraj bo več sv. maš, ob 10. slovesna sv. maša in slavnosten cerkveni govor; pop. ob 4. in pol blagoslov. — K tej izvanredni prvi slavnosti čč. gg. misijonarjev v naši nadškofiji pričakujemo veliko vernikov iz goriške okolice.

Prošnje za sprejem v »Dekliški zavod« v Gorici je vlagati do 15. avgusta na vodstvo zavoda (Via Ponte Isonzo št. 32). Priložiti se mora zadnje šolsko spričevalo. Podrobne prospekte glede pogojev sprejema i. dr. pošilja na željo vodstvo zavoda. — Zavod ki je v spretnih rokah slovenskih častitih šolskih sester, toplo priporočamo!

Svetogorska slika Matere božje in starinar Gyra — je naslov knjižici, ki je

izšla, in ki se prodaja v **knjigarni Kat. Tisk. društva v Gorici.** Kdor se želi o zadevi poučiti, ter dobiti pravi pojmi o Gyrovem čudnem počenjanju, naj si brošurico oskrbi! — Gyra je v njej do kosti razkrinkan. — Cena brošurici je 30 vin. — Priporočamo jo!

Zrelostni izpiti. Danes se pričnejo izpiti pod predsedstvom nadzornika Kauerja na državni realni gimnaziji in se bodo cel teden vršili.

Zrelostni izpiti na dekliškem liceju. Dne 7.—8. so bili zrelostni izpiti na dekliškem liceju čč. sester »de Notre Dame« v Gorici. Izpiti so se vršili pod predsedstvo dež. šol. nadzornika Kauerja. Ispadle so kar najslabjajše. Bilo je 13 maturantinj, 8 jih je napravilo z odliko, 5 z dobrim uspehom. Odličnjakinje so naslednje gospodične: Devetak Ilka, Dvorak Marija, Fornazari pl. Silvia, Gelmi Roza, Grinover Marija, Kuchačević pl. Marija, Reven Ana, Somazzi Blanka. — Z dobrim uspehom pa so napravile sledeče gđč.: Dellasovia Ida, Exinger Gabrijela, Fiegl Viktorija, Koll Favstina, Pichl Ema.

Dekliški licej v zavodu šolskih sester De Notre Dame se je zaključilo šolsko leto prejšnjo soboto 4. t. m. Izvestje pri naša poleg letnega poročila tudi razpravo ravnatelja liceja dr. Jos. Srebrnič, v kateri se obravnava izseljeniško gibanje v goriški okolici. Razprava je zelo aktualna in silno zanimiva po podatkih, ki nam jih nudi. Opozorjamo vse na to razpravo, posebno duhovnike v goriški okolici in sploh one, ki jim je izseljeniško gibanje našega ljudstva pri srcu. Sicer pa se na to razpravo še povrnemo. Licej je obiskovalo 136 učenk, med njimi 47 Slovenk, 48 Italijank 35 Nemk, 4 Hrvatice, 1 Čehinja in 1 Španka. — Uspehi na liceju so kar naravnost izborni. Izmed 136 učenk jih je 48 dobilo odliko, padli sta samo dve. — Z licejem je združena dvorazredna dekliška trgovska šola, katero je obiskovalo 36 gojenk, med katerimi je bilo 17 Slovenk 8 Italijank, 8 Nemk in 3 Hrvatice. Prvi razred je štel 21, drugi 15 gojenk. Z odliko je tukaj šolsko leto završilo 10 gojenk.

Vodstvo uršulinskega samoštana nanzanja da otvori razstavo ženskih ročnih del notranje in vnanje šole dne 11. jul. — 14. jul. Obisk dovoljen od 9h do 11h in pol dopoldne in 3h—5h pop. Vstop: Via Monache št. 12 Slavno občinstvo se vabi uljudno.

Redek slučaj v čebelarstvu. S Krasa poroča čebelar: Dne 15. maja sem imel en roj čebel. Ta roj mi je pa dne 28. junija dal že drugi roj, kar je res redek slučaj za letos. Vidi se, kako ugoden je Kras za čebelorejo.

Deželni urad za tujski promet ima v svojih prostorih Via Scuole 3/II. c. občinstvu na razpolago raznovrstne prospekte in vodnike zdravilišč, kopališč in

letovišč v tu — in inozemstvu, posebno pa v južnih in alpskih deželah. Vsakdo se lahko obrne na deželni urad za tozadevna navodila. osebno ali pismeno ob uradnih urah.

Shod liberalcev v Št. Viški gori. Pišejo nam: Dne 28. junija sta na Št. Viški Gori imela shod liberalna poslanca dr. Franko in Mikuž. Shodu je predsedoval »Andrjolč« iz Polji, ki je bil vsled te časti čisto ves v zadregi. Pomagal mu je dr. Franko, ki je rekel, naj podeli besedo obema«. Nato je govoril dr. Franko največ o tem, kako so vpeljali laščino za uradni jezik v deželnem zboru. Vidi se, da je poslanec Fon v živo zadel s svojim razkritjem, s katerim je razkrinkal lažnjivo kričavo narodnjaštvo liberalcev. Franko se je na shodu izgovarjal, da je 3 več nego 2. Seveda to ne drži. Doslej uradni jezik na dež. odboru ni bil laški ker takega sklepa nikjer bilo ni. Šele slovenski liberalci so pomagali skleniti tako krivico, ki bi se ne bila nikdar sklenila, če bi bili slovenski deželni odborniki na svojem mestu. Zakaj pa so podpisali to krivico in jo tako s svojim podpisom odobrili? Iz dr. Frankovega govora je le jasno, da se liberalci sami sramujejo svojega dela. Tega pa dr. Franko ni povedal, da ga ni kot dež. odbornika skoro nikdar dobiti v uradu.

Veliko bolj hvaležni pa smo še g. Mikužu, ki nam je povedal, da si je dež. odbor zelo prizadeval, da bi se vladna podpora za clajšanje bede obrnila za cesto Polje-Prapretno. Ta cesta pa bi koristila le enemu bogatimu. In za tega bogatina se je potegoval dež. odbor, da dobi cesto iz denarjev, ki je določen v zaslužek revežev. Hvala g. poslancu Mikužu, da je to povedal. G. Mikuž pa je tudi povedal, da so njegovi liberalni tovariši-poslanci v dež. zboru »vplivni«, ker imajo med seboj dva državna poslanca (dr. Gregorina in dr. Gregorčiča!). Tudi zanimivo! Predsednik je na koncu pozabil shod zaključiti, vsled tega pri nekaterih še traja.

Pošten čin. Kodelja Ana, perica, stanujoča v ulici Grabizio št. 3, je našla v Strašicah, kjer perejo perice, listnico z zneskom 540 K. Ne da bi jo odprla in moko kakor je bila, jo je zavila v žepno rutto ter prinesla na policijo. Tukaj je listnico dobil zopet lastnik, kateremu je zdrsnila iz žepa, ne da bi vedel, ko je prejšnji večer na ravno tistem mestu pral svojega psa.

Svetovno znani cirkus Charles je došel v Gorico v torek 7. t. m. Ob 7h zjutraj so prispeli posebni vlaki. Cel dan so vozili s postaje priprave in živali na staro pokopališče. Ob 7h je bilo tam še čisto prazno; opoldne je že stala ogromna arena čisto pokrita in zvečer točno ob 7 in pol se je že začela predstava ob ogromni udeležbi. Cirkus ostane v Gorici do ponedeljka 13. julija. Tega dne ob 3 in pol popoldne bo zadnja predstava. O-

gromno šotorišče pokriva 25.000 m². Ta cirkus je v resnici na vrhuncu potujočih cirkusov. Ima 400 živali in 600 ljudi. Nekaj velikanskega so njegove zveri, medvedi, levi in tigri, vsi dresirani; krasno izvežbani njegovi konji, a izredno ugajajo velikanski sloni, ki proizvajajo najlepše igre. Čudovito lepi eksemplari so njegove kamele. Indijanci, Indijci, Arabci, Rusi, Mehikanci, Kitajci — vse to nastopa v cirkusu pri najtežjih produkcijah: telovadci, žonglerji, divje bojne igre, konjske dirke po strminah — vse to nudi izrednega užitka.

V torek 7. t. m. zvečer je predstava povzročila med občinstvom silno napetost. Če je bila produkcija njegovih levov nekaj velikanskega, so bili njegovi divji tigri nekaj, kar je napelo živce občinstva do skrajnosti. Izredno drznega in hladnokrvnega krotilca Wagnerja bi bila kmalu zadela smrtna nesreča. Ko je tiger skakal skozi ognjen obroč, je zver z zadnjimi nogami potegnila obroč s seboj. Wagner je hotel obroč zverini sneti z zadnjega dela života. Pri tem se mu je spodrsnilo in je padel v znak. Od opekline divja zver je planila proti krotilcu — vse je onemelo od groze, Wagner pa na tleh ležeč bliskovito potegne pištolo in s strelji preplaši tigra, da se umakne. V tem je bil krotilec že po konci in z železnim drogom vžene zverino. — Nekaj krasnega je bila »ruska trojka« — voz, v katerem so upreženi trije konji. Pripelje se v arno:

svatovska družba, pojoč ruske pesmi, ki jih je spremljala godba. Nato so se začele težke jezdne in akrobatične vaje, katerih zaključek je bila ogromna piramida 7 ljudi stoječih na dirjajočih konjih. Sklep je tvorila bojna igra med Mehikanskimi pastirji in divjimi Indijanci. — Pray zelo priporočamo, da si vsakdo ogleda tudi menežarijo cirkusovih živali. V tem oziru Charles ne zastaja prav nič za Hagenbeckom, cirkus njegov pa je gotovo mnogo boljši.

Najdeno truplo v Soči ponesrečenega dijaka. Dne 7. t. m. je našel neki 7 let star deček v Strašicah pri jezu utopljenega dijaka Hektorja Delchina, ki se je že pred enim tednom pri kopanju ponesrečil in našel mrt v mrzlih valovih. Deček je poklical nekaj delavcev, ki so se nahajali v bližini in ga potegnili na suho. Pogreb se je vršil včeraj 8. t. m. iz pokopališča v cerkev sv. Ignacija in so se ga vdeležili poleg dijakov tudi profesorski zbor nemške gimnazije, glavar Rebek, deželni glavar Faidutti, uradištvo gozdnega urada ter mnogo občinstva.

Volitve v laškem veleposestvu — razveljavljene. Državno sodišče je izreklo svojo razsodbo, da volitve 3 laških kršč. soc. dež. poslancev iz veleposestva niso pravilne.

Listnica uredništva. Menimo, da ustrežemo našim čitateljem, če jim nekoliko obširneje poročamo še o pogrebu našega prestolonaslednika in njegove vi-

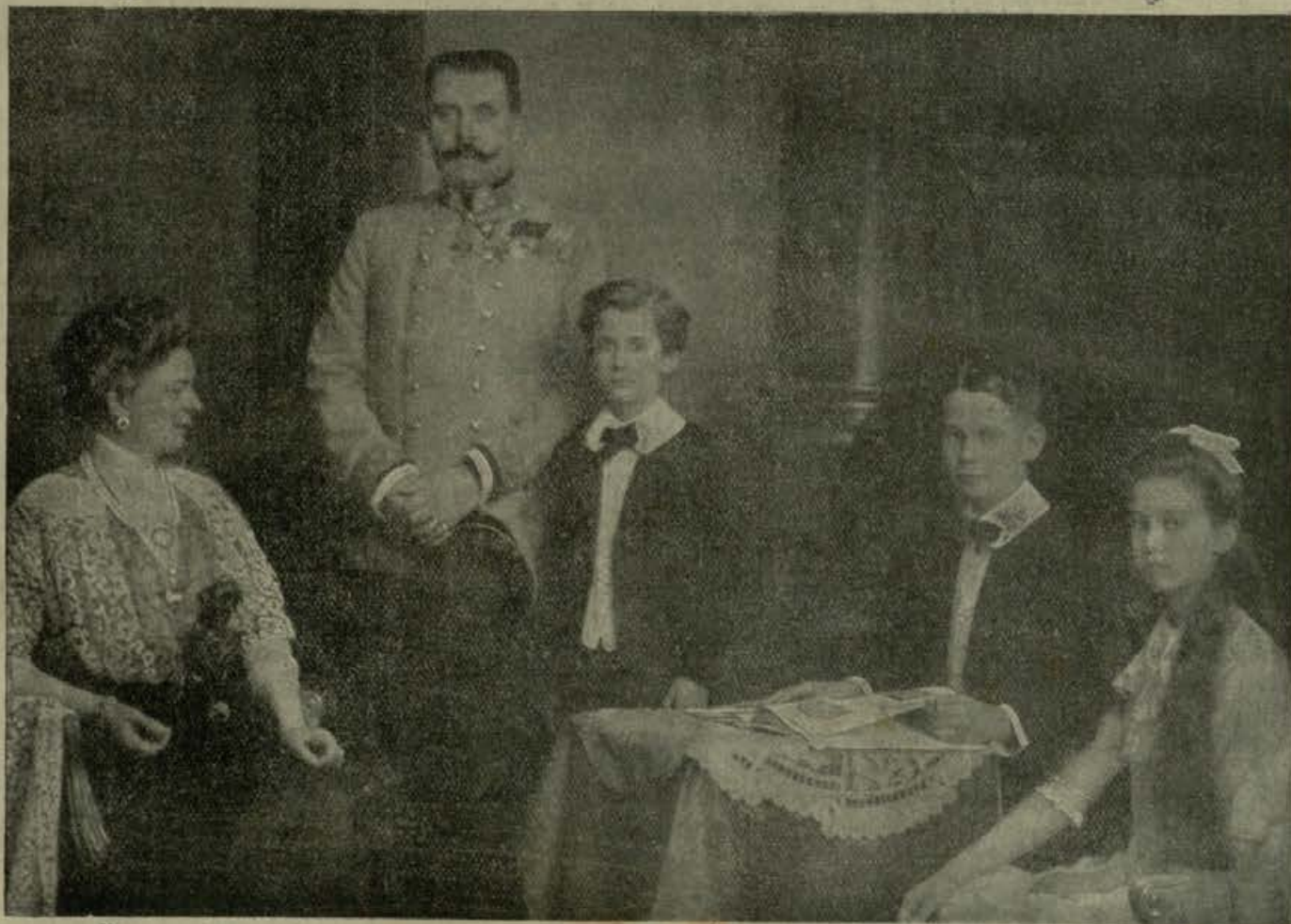
soke soproge. Posebno se nam zdi važno, da s podatki o njujnim življenju in mišljenju postavimo našim ljudem vzgled odločnega katoličanstva in pa zavest, kaj smo z njimi izgubili mi Slovenci. Zato seveda ni prostora za druge stvari. Tega pa nam ne bo nihče zameril.

Trst in Istra.

Kmečka Zveza za koperski okraj ima svojo odborovo sejo dne 9. junija v Kopru.

Iz Boljunca. Hranilnica in posojilnica vabi na izredni občni zbor, ki se vrši v stari šoli v nedeljo ob 4. uri pop. Dnevni red: 1. Prememba pravil. 2. Slučajnosti. Če bi ne bil občni zbor sklepčen radi nezadostnega števila članov, se vrši čez pol ure drug na istem mestu, ki bo sklepal ne gledé na število udov. Odbor.

Romanje na Brezje. Ženska Marijina družba priredi romanje na Brezje s posebnim vlakom in ob povratku izlet k bleškemu ali bohinjškemu jezeru, kakor se komu poljubi. Romanja se lahko udeležijo tudi drugi. Dne 15. julija ob 1. uri pop. iz Trsta (državni kolodvor). Vlak se ustavlja na vseh postajah. Dne 16. julija ob 10 in pol ponoči prihod v Trst. Družbena vozna cena III. razr. 8 K, II. razr. 11.80 K.

Iz ateljeja Kosel — Dunaj.

† **Prestolonaslednik Franc Ferdinand s pokojno soprogo Zofijo v krogu svojih otročičev.**

400.000 zlatnikov iz Carigrada prejme kdor naroči izborno turško srečko ter pri žrebanju dne 1. avgusta zadene glavni dobitek. Ker vsaka srečka mora zadeti, s čemur je v najneugodnejšem slučaju zamčena povračljivost večjega dela kupnine, v srečnem slučaju dana možnost priti na lahek način do velikega bogatstva, potem se mora priznati, da pomeni nakup turške srečke v istini najnedolžnejšo in najcenejšo loterijo. — Pojasnila daje glasom današnjega oglasa za »Slovensko Stražo« g. Val. Urbančič, Ljubljana, 8.

Pikolit lastni pridelek 1909 izborno blago oddá Maks Ličen, posestnik Rihenberg pri Gorici.

ŽIVO APNO,

dobro žgano, maščobno, izvrstne kakovosti iz solkanskih peči, ki nepretrgoma gore. Sprejemajo in izvršujejo se naročila na lastnih vozeh kakor tudi v kupčevih vrečah potom železnice. Nadaljna pojasnila daje

— **Sante Busolini** —

trgovina s kolonijalnim in jedlilnim blagom
Piazza Corno — Ulica sv. Antona št. 2.

Jakob Šuligoj
urar c. k. državne železnice iz Gorice,
Goposka ulica št. 19.

ima največjo zalogo najfinjših švicarskih, preciznih ur z večletnim jamstvom. Velika izbira zlatnine srebrnine in konkurenčnih ura. Popravila se izvršujejo točno. Za vsako popravilo se jamči eno leto.

Visoko ko stolp

presega vse velikanska vsebina in pomembnost našega novega cenika, ki je pravkar izšel z več ko 1500 slikami. Na vsaki strani opazite nedosežno zmožnost našega velikomestnega podjetja. Še danes pišite dopisnico po cenik in dobite ga zastonj.

ZAHVALA.

Podpisani se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so o priliki smrti njih ljubljene soproge, matere oz. sinuhe, gospe

IZIDORE SFILIGOJ ROJ. PERIN,

veleposestnice

bodisi s tolažilnimi besedami ali kakorsikoli drugače priskočili na pomoč. Zlasti se zahvaljujejo preč. g. župniku Kumar iz Biljane za toložilne besede rajki, preč. gg. dubovnikom Kurinčič iz Medane, Spitzerju iz Fojane, Blažko iz Kozane, Doktoricu in čast. g. teologu Forzuta iz Medane za častni sprejem do pokopališča. Zahvaljujejo se vsem sorodnikom in drugim cenj. darovateljem vencev poseboj se g. podčastnikom biljanske garnizije; vsim cenj. gg. veleposestnikom in posestnikom, učiteljsivu in vsemu cenjenemu društvu, ki je v tako obilem številu od blizu in daleč prihitelo izkazat blagopokojni zadnjo čast, kar je nam v največje toložilo v teh bridkosti.

Bog povrni stotero vsem!

V DRNOVKU, dne 7. julija 1914.

Matilda, tašča.

Marica, Ida, Izidora, Stanke, Milka
hčere.

Franc, soprog.

Josip, Anton, Mirko
sinovi.

Vsakdo mora zadeti!

400.000 in 200.000 frankov znašajo glavni dobitki
TURŠKIH SREČK.

6 žrebanj vsako leto! Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

475.000 oziroma 375.000 kron, ozir. frankov in lir znašajo vsakoletni glavni dobitki skupine 5 oziroma 3 izbornih srečk.

13 oziroma 9 žrebanj vsako leto: Prihodnje žrebanje 1. avgusta.

Mesečni obrok od K 4.— naprej. — Za cenjene naročnike določene so nagrade in premije!

Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo«

Valentin Urbančič, Ljubljana 6.

Ali ste že poravnali . . .

. . . . . naročnino!

ŠIRITE „NOVI ČAS!“

Vino motno, zavreto, se popravi kako tudi odvzame duh po plesni ali mufi. Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové upravništvo „Novega Časa“.

OGLAS.

Katastralna občina Volčjigrad pri Komnu odda potom javne ponudbene obravnave gradnje šolskega poslopja.

Delo je proračunjeno na skupno vsoto 6692 K 90 h.

Načrt in troškovnik sta na ogled pri šolskem vodstvu do obravnave dne 12. julija t. l. do 11 ure do pol.

Varščina znaša 5% proračunjene cene.

NB. Občina si pridržuje pravico od daje.

Volčjigrad 2. julija 1914.

Šolski odsek.